

Raadsvoorstel

Datum vergadering : 25 juni 2019
Registratienummer : 11679
Portefeuillehouder : Jacoline Hartman
Bijlage(n) : 1 (document WRP 2019-2023)
Onderwerp : WaterRioleringsbeleidsPlan 2019-2023 (WRP)

Onderwerp

WaterRioleringsbeleidsPlan 2019-2023 (WRP)

Beslispunten

1. Het WaterRioleringsbeleidsPlan 2019-2023 vast te stellen.
2. Voor de financiering van het WRP te kiezen voor variant A, de spaarvariant en hiermee af te wijken van de financiële verordening gemeente West Betuwe 2019 (art.212).
3. Het rioolheffingstarief voor de komende planperiode vaststellen, de eerste 4 jaar op € 333,- en het 5e jaar op €351,-. (excl. inflatie).

Inleiding

De gemeentelijke fusie en de geharmoniseerde rioolheffing.

Vanwege de fusie van de gemeenten Lingewaal, Neerijnen en Geldermalsen moest het WaterRioleringsbeleidsPlan worden geharmoniseerd en om hiermee te komen tot één riooltarief.

De vroegere benaming van het plan, genaamd “verbreed Gemeentelijk RioleringsbeleidsPlan” (vGRP), is gewijzigd in een meer sprekende benaming namelijk “WaterRioleringsbeleidsPlan” (WRP)

Een WaterRioleringsbeleidsPlan moet formeel elke 4 à 5 jaar door de gemeenteraad vastgesteld worden en dient daarbij als basis voor het vaststellen van het tarief voor de rioolheffing.

Het WRP en hiermee het heffingstarief mag 100% kostendekkend zijn en daarom is gekozen om alle onderdelen die in relatie staan met water en riolering hierin op te nemen.

De hoogte van de rioolheffingstarieven van de 3 voormalige gemeenten lagen iets uit elkaar.

Tarief Geldermalsen € 324,-, Lingewaal € 318,-, Neerijnen € 382,-.

Het grote verschil zat met name in:

- de wijze van financiering, lineair, annuïtair, sparen/versneld aflossen.
- keuze Grex (grondexploitatie) of geen Grex in het tarief.
- keuze BTW of geen BTW in het tarief.
- rentepercentage kostendekkingsplan.
- toerekening nevenactiviteiten als bermsloten, baggeren, onkruidbestrijding, straatvegen, beschoeiingen.

Samengevat is het lastig te vergelijken en heeft niet iedere gemeente 100% toegeschreven aan de rioolheffing, waardoor de andere lasten binnen de algemene middelen werden gedragen.

Het WaterRioleringsbeleidsPlan en haar zorgplichten.

Volgens de Wet Milieubeheer dient elke gemeente te beschikken over een gemeentelijk WaterRioleringsbeleidsPlan. De wettelijke basis voor het rioleringsplan is verankerd in de Waterwet. Hierin staat hoe invulling is gegeven aan de drie zorgplichten: stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. De gemeente draagt hiermee zorg voor een deugdelijke inzameling, berging, transport en/of lokale zuivering van het stedelijk afvalwater, afvloeiend regenwater en grondwater.

Het nieuwe plan loopt van 2019 t/m 2023. In dit nieuwe plan liggen naast de drie zorgplichten de nadruk vooral op klimaatadaptatie en hiermee een doelmatig, robuust en duurzaam riolerings- en watersysteem. De kans op overlast dient hierbij te worden beperkt tot maatschappelijk aanvaardbare normen.

Bij het opstellen van dit beleidsplan is het telkens de ambitie geweest om invulling te geven op basis van verantwoord, sober en doelmatig beleid en beheer.

Ook is in dit plan gekozen om onze inwoners nog intensiever te betrekken bij de invulling van o.a. de klimaatveranderingen. Deze grote uitdaging kunnen we als gemeente niet alleen en zullen dit samen met onze inwoners, maar ook het waterschap, provincie en rijk moeten aangaan.

De regionale samenwerking.

De samenwerking met het waterschap, maar ook met de regiogemeenten binnen de NWrr (netwerk waterketen regio Rivierenland, 11 gemeenten en waterschap) blijft bestaan om verder invulling te geven aan de 3 k's: kostenreductie, kwetsbaarheid verminderen en kwaliteit verbeteren.

Binnen het NWrr wordt gewerkt aan diverse onderwerpen en plannen, zoals gezamenlijk reinigen en inspecteren riolering, onderhoud IBA's (minizuiveringen), meten en monitoren, harmoniseren beleidskeuzes.

Begin 2019 is het NWrr overgegaan in Samenwerkende Netwerken Rivierenland (SNR). De samenwerking waterketen (riolering) is uitgebreid met de disciplines watersysteem en ruimtelijke adaptatie (klimaat), onder begeleiding van de stuurgroep bestaande uit bestuurders van de deelnemende gemeenten. Door deze uitbreiding kan gezamenlijk

verder gewerkt worden aan het verminderen van de kwetsbaarheden ten gevolge van de klimaatveranderingen.

Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie heeft namelijk als kernboodschap dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en water robuust is ingericht. Gemeente West Betuwe geeft hier binnen dit WRP, op het onderdeel wateroverlast, verder invulling aan.

Besluitgeschiedenis

De vorige vGRP-plannen van de 3 gemeenten hadden een looptijd tot en met 2018.

In 2018 is er via de belastingverordening het geharmoniseerd rioolheffingstarief van € 333,- voor 2019 door de 3 gemeenteraden vastgesteld. Dit tarief komt overeen met het geharmoniseerde tarief voor West Betuwe uit het Herindelingsontwerp.

De aan dit tarief opgehangen beheermaatregelen, vervangings- en nieuwe projecten zijn in de begroting 2019 opgenomen.

Beoogd effect

Met het vaststellen van het WRP kan jaarlijks rioolheffing bij onze inwoners worden geheven en kan de gemeente voldoen aan haar zorgplicht afvalwater, grondwater, hemelwater en verder invulling geven aan toenemend wateroverlast door klimaatveranderingen.

Argumenten

1.1 Het WRP 2019 t/m 2023 dient formeel vastgesteld te worden door de raad.

Volgens de Wet Milieubeheer dient elke gemeente te beschikken over een gemeentelijk WaterRioleringsbeleidsPlan. De wettelijke basis voor het rioleringsplan is verankerd in de Waterwet.

Daarnaast is het nu nog een wettelijke verplichting om een WRP op te stellen. Tijdens de planperiode van dit WRP verandert de plek die het plan inneemt in het (afvalwater)beleid door de komst van de Omgevingswet. Daarop wordt geanticipeerd door andere beleidsvelden mee te nemen in dit proces.

1.2 De rioolheffing is 100% kostendekkend.

De rioolheffing mag volgens de gemeentewet maximaal kostendekkend zijn en hier is in dit plan voor gekozen. De opbrengsten van de rioolheffing mogen **niet** voor andere doeleinden dan voor het gemeentelijk rioolstelsel, inclusief grond- en hemelwatervoorzieningen, worden aangewend ofwel hebben een relatie met de verbrede watertaken bestaande uit:

- beheerkosten riolering en water, riool en waterprojecten, btw, personeelskosten, grondexploitatie (grex deel riolering/water), klimaatmaatregelen.
- het kostendeel dat mag worden toegeschreven aan het WRP, voor het onderhoud bermsloten, baggeren, straatreiniging, onkruidbestrijding en beschoeiing.

2.1/3.1 Financieringswijze spaarvariant A

In de periode 2019 t/m 2023 is het voorstel om te kiezen voor de financieringswijze spaarvariant A.

Voor vervangings- en verbeteringsinvesteringen wordt vooraf gespaard via een spaarvoorziening.

Er vindt maximaal onttrekking plaats uit de spaarvoorziening om zo het ontstaan van nieuwe kapitaallasten tot een minimum te beperken.

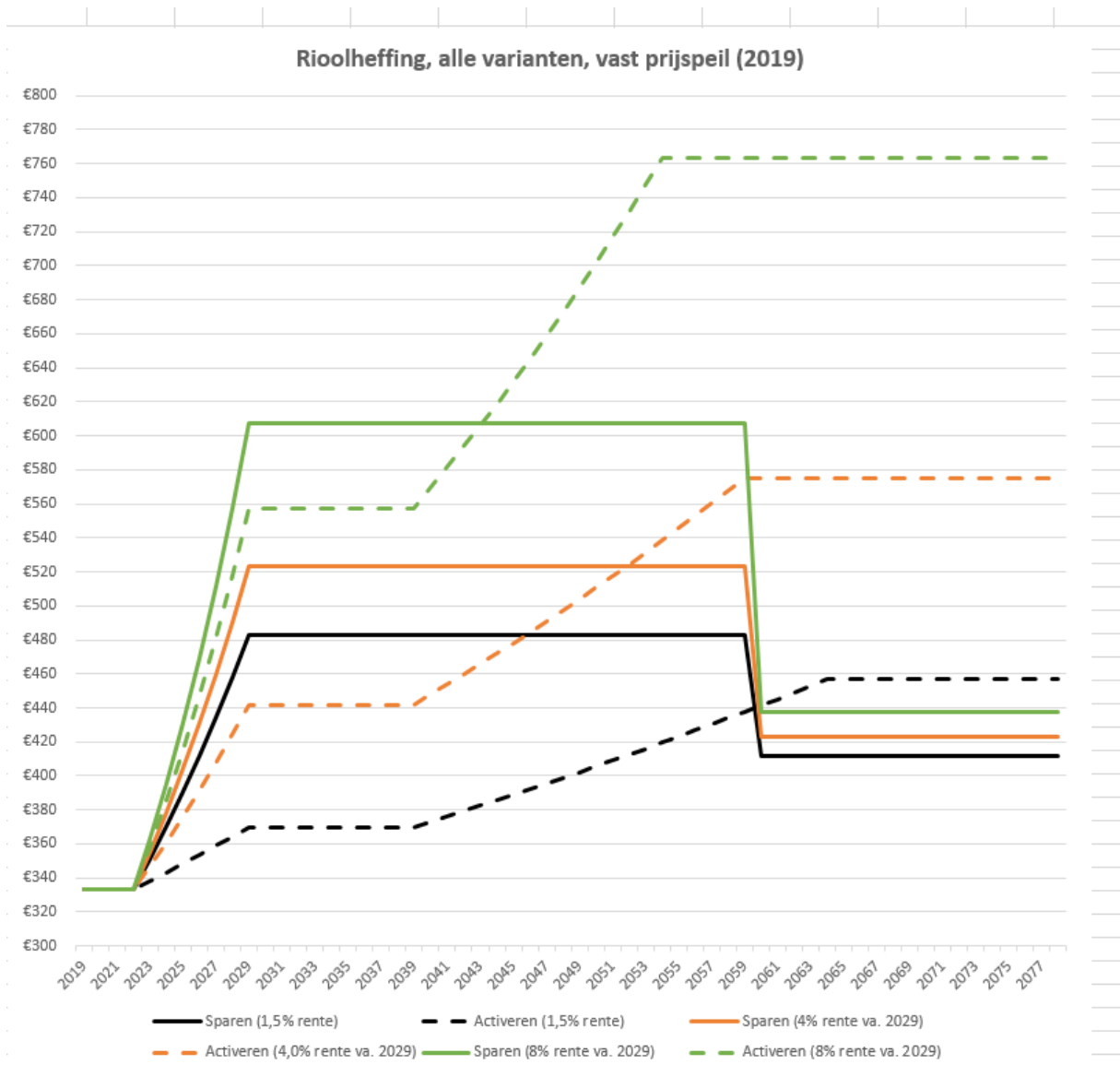
Met de keuze van de spaarvariant zijn de tarieven iets hoger dan de variant activeren, variant B (WRPdocument). Voordeel bij de spaarvariant is dat de mogelijke rentestijgingen in de toekomst veel minder financiële gevolgen heeft.

Door te kiezen voor deze spaarvariant zullen de kosten in de toekomst flink lager en stabielier zijn, wat een lastenverlichting is voor onze kinderen en kleinkinderen.

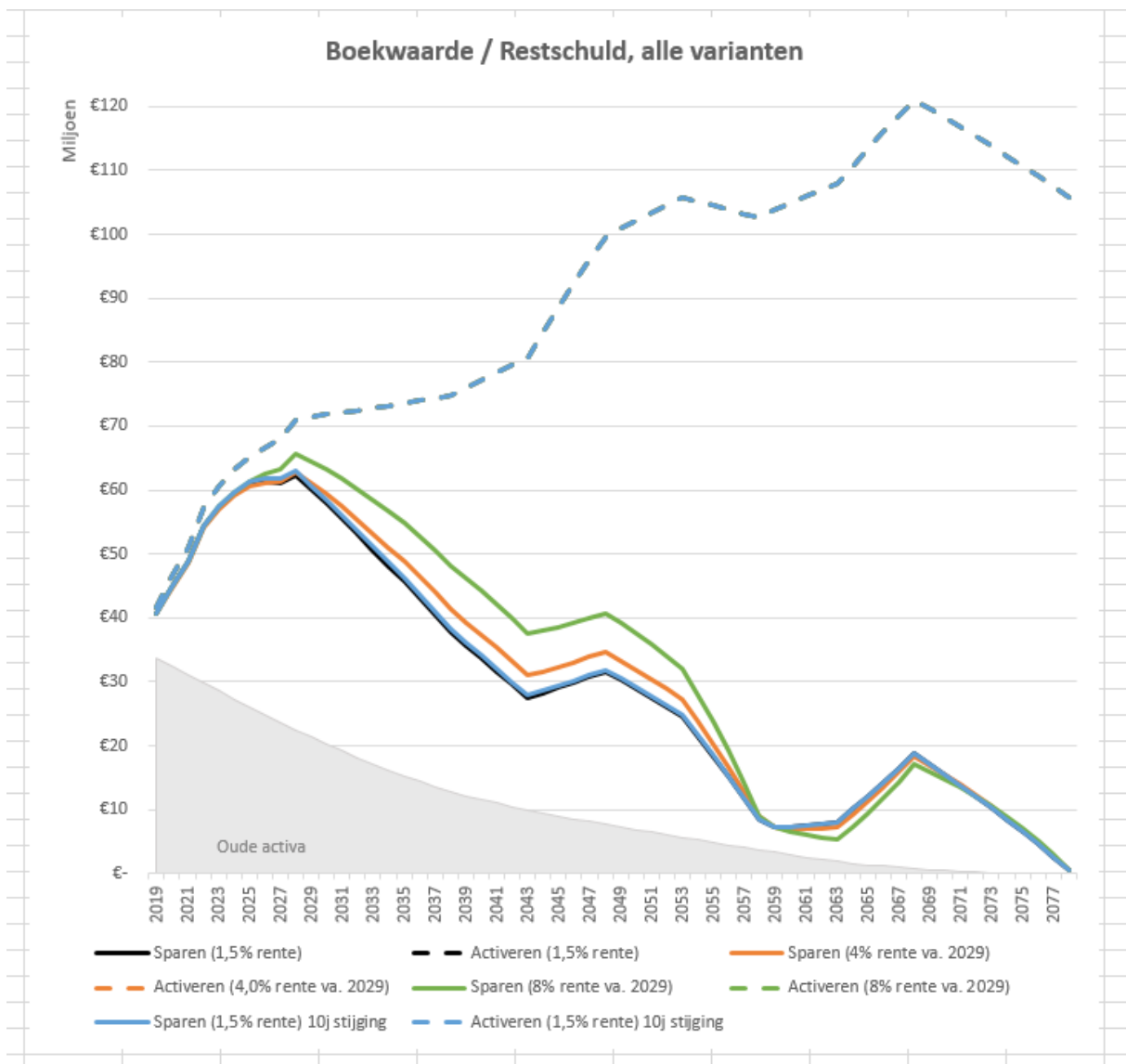
Invloed rentestijgingen op het riooltarief

De invloed van rentestijgingen (vb 1,5%-4%-8%) in de toekomst op de rioolheffing is groot. Bij de voorgestelde variant A (doorgetrokken lijn) is het effect vele malen kleiner en dus voordeliger, dan bij de variant B, activeren (stippellijn). Zie grafiek 1 en 2.

- Doorgetrokken lijn is de voorkeursvariant o.b.v. 1,5%-4%- 8% rente, variant A, sparen en versneld aflossen. Geen verder opbouw kapitaallasten. De boekwaarde (waarde riolering) van 120 miljoen wordt geheel afgelost.
- Stippellijn is o.b.v. 1,5%-4%-8%, variant B, activeren. Kapitaallasten blijven flink stijgen. Boekwaarde (waarde riolering) stijgt naar 120 miljoen.

Grafiek 1.

Grafiek 2.

Het verloop van de boekwaarden in alle activeringsvarianten (stippellijn) is gelijk, omdat de afschrijvingen volgens vaste termijnen – onafhankelijk van de rentepercentages - verlopen. Het verloop van de boekwaarden in de spaarvarianten (doorgetrokken lijnen) verschilt wel, omdat de jaarlijkse toe- of afname van de boekwaarde afhankelijk is van de jaarlijkse spaarbedragen. Deze spaarbedragen veranderen als gevolg van de verschillen in rentepercentage: bij een lagere rente is er meer spaarruimte in de begroting.

Coalitieakkoord: gelijkblijvende lastendruk

In het coalitieakkoord 2019-2022, is afgesproken om de eerste jaren een gelijkblijvende lastendruk te houden. Met de voorgestelde financieringswijze variant A, de spaarvariant, wordt hiermee voldaan.

Rioolheffing		
Sparen(1,5% rente)		
2019		€ 333,00
2020		€ 333,00
2021		€ 333,00
2022		€ 333,00
2023		€ 351,12
2024		€ 370,23
2025		€ 390,38
2026		€ 411,63
2027		€ 434,03
2028		€ 457,66
2029		€ 482,57
2030		€ 482,57

Tabel 1.

2.2 In de financiële verordening is het afschrijvingsbeleid opgenomen. In afwijking hierop mag op basis van een raadsbesluit worden afgeweken. Bij de voorgestelde financieringsvariant A, de spaarvariant wordt afgeweken van het (algemene) afschrijvingsbeleid. Deze keuze geeft op de langere termijn en bij stijgende rente in de toekomst enorme financiële voordelen, vandaar de afwijking op het beleid.

Kanttekeningen

De in dit plan opgenomen kosten voor een klimaatbestendiger inrichting, zijn onderdeel van de verplichte inspanning vanuit de landelijke regelgeving. Dit houdt in dat er in 2020 klimaatbeleid moet zijn opgesteld en voor 2050 klimaatmaatregelen zijn gerealiseerd. In 2020 wordt er organisatie breed klimaatbeleid opgesteld.

Onduidelijk is hoe het verloop van de klimaatveranderingen zal zijn en hiermee de grootte van de in dit plan te nemen maatregelen. Of het in dit WRP opgenomen budget voldoende is zal deze planperiode meer duidelijkheid geven en zullen we binnen deze planperiode monitoren.

Duurzaamheid

De ambitie van de gemeente West Betuwe is om in 2030 energieneutraal te zijn. Het streven daarbij is om van West Betuwe een duurzame gemeente te maken, waar ondernemers (duurzaam) kunnen ondernemen, mensen prettig wonen, een goed arbeidsklimaat heerst en de leefomgeving schoon en veilig is.

Binnen dit WRP kan gedacht worden aan o.a. het gebruik van meer milieuvriendelijke materialen, energiezuinigere gemaalpompen bij vervanging, robuuster inrichten van onze leefomgeving i.r.t. klimaatveranderingen door de aanleg van meer waterberging, aanhouden hoger bouwpeil bij nieuwbouw. We doen dit samen met onze inwoners en willen de bewustwording omtrent klimaatproblemen vergroten.

Financiën

Het voorstel is om voor de financiering van het plan uit te gaan van de spaarvariant A. Tarief blijft daardoor 4 jaar op hetzelfde niveau en laat in het 5^e jaar een stijging zien. Daarna tariefstijging van 7 jaar, met als doel het nagenoeg volledig wegwerken van alle (rest)boekwaarden (120 miljoen) van vervangingen en verbeteringen na ca. 40 jaar. Het tarief van het WaterRioleringsbeleidsPlan is geharmoniseerd en voor de komende planperiode(n) als volgt berekend:

- gedurende 4 jaar, 2019 t/m 2022 de rioolheffing € 333,-
- gedurende 1 jaar, 2023 de rioolheffing op € 351,12
- gedurende 7 jaar met 5,4% (circa € 18,- tot € 25,-) per jaar tot € 483,- in 2029.
- na 40 jaar kan het tarief structureel met 15% (circa € 70,-) verlaagd worden tot € 411,-, omdat alle (rest)boekwaarden, 120 miljoen van vervangingen en verbeteringen na 40 jaar nagenoeg volledig worden weggewerkt.
- heffingen zijn excl. inflatiecorrectie.
- bovenvermelde tarieven zijn op basis van gelijkblijvend beleid en 100% kostendekkendheid.

Uitvoering

Het nieuwe WRP geeft invulling aan:

- De evaluatie van onze vorige 3 beleidsplannen.
- Samenwerking binnen de regio (SNR).
- Visie, beleid, ontwikkelingen en zorgplicht voor de korte termijn, 2019-2023.
- Visie, beleid, ontwikkelingen en zorgplicht voor de lange termijn, tot 2050.
- Uitvoeringsprogramma 2019-2023.
- Communicatie.
- Bedrijfsvoering, organisatie, personeel en kostendekking, rioolheffing.

In dit WRP zijn de volgende maatregelen voor de komende planperiode van **5 jaar** opgenomen:

- Planvorming, onderzoek, beheer en onderhoud riolering en watersysteem. (€ 7.200.000,-)
- Verbetermaatregelen, cyclische vervangingen, projecten water en riolering. (€ 25.500.000,-)
- Klimaatmaatregelen (€ 2.000.000,-)
- Facilitair/overig (€ 1.600.000,-)
- Bermonderhoud (deel wat in relatie staat tot dit plan). (€ 163.000,-)
- Beschoeiing (deel wat in relatie staat tot dit plan). (€ 165.000,-)
- Baggeren (deel wat in relatie staat tot dit plan). (€ 980.000,-)
- Straatreinigen (deel wat in relatie staat tot dit plan). (€ 700.000,-)
- Onkruidbestrijding (deel wat in relatie staat tot dit plan). (€ 800.000,-)
- BTW 21 %. (€ 7.000.000,-)
- Loonkosten/overhead (kosten die in relatie staan met dit plan). (€ 3.200.000,-)
- Grex (grondexploitatie) (deel wat een relatie heeft met riolering en water) (€ 7.000.000,-)

Planning

Het WRP heeft een looptijd van 5 jaar (2019 t/m 2023). In 2023 zal er een nieuw plan worden opgesteld en worden ondergebracht in de omgevingswet.

Evaluatie

Na de planperiode van 5 jaar, zal een nieuw plan worden opgesteld. In dit plan zal een uitgebreide evaluatie worden gegeven van de afgelopen planperiode.

Communicatie

Inspelen op klimaatveranderingen en een doelmatige omgang met afval-, hemel- en grondwater kan de overheid niet alleen. De betrokkenheid van onze inwoners, bedrijven en belangenorganisaties is daarvoor essentieel.

We willen via communicatie-inspanningen een bijdrage leveren aan het creëren van waterbewustzijn bij onze inwoners. Hierbij moeten we denken aan het lozingsgedrag op de riolering, minder verharding op particulier terrein en treffen van eigen maatregelen om de wateroverlast vanwege klimaatveranderingen te verminderen.

Het Waterschap Rivierenland (WSRL) is betrokken bij het opstellen van het WRP. Het concept is met het WSRL besproken. Na vaststelling van het WRP in de raad zal een exemplaar verstuurd worden aan het WSRL ter kennisname.

Tabel risicoparagraaf

Met het vaststellen van dit plan kan er invulling gegeven kunnen worden aan onze zorgplicht riolering en water.

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Niet vaststellen	Niet kunnen	Laag	Groot	WRP vaststellen

van het WRP	voldoen aan de wettelijke verplichting vanuit de wet milieubeheer .		Zonder een vastgesteld WRP geen tariefonderbouwing en kan het riooltarief niet geïnd worden	
Klimaatmaatregelen en Budget is te laag geraamd binnen het WRP	Opgenomen maatregelen budget is een prognose ivm nieuw beleid en het nog in zicht brengen van de risicogebieden.	Middel	Middel Mocht het opgenomen budget onvoldoende zijn dan kunnen we niet goed inzetten op klimaatmaatregelen	Als er in deze planperiode een tekort blijkt te ontstaan dan zullen we dit vroegtijdig melden en bekijken of er binnen het WRP nog voldoende financiële ruimte is.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe

De secretaris,

de burgemeester,

Karen Coesmans

Harry Keerweer

Raadsbesluit

De raad van de gemeente West Betuwe;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 7 mei 2019;

besluit:

1. Het WaterRioleringsbeleidsPlan 2019-2023 vast te stellen.
2. Voor de financiering van het WRP te kiezen voor variant A, de spaarvariant en hiermee af te wijken van de financiële verordening gemeente West Betuwe 2019 (art.212).
3. Het rioolheffingstarief voor de komende planperiode vaststellen, de eerste 4 jaar op € 333,- en het 5^e jaar op €351,-. (excl. inflatie).

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 25 juni 2019, nummer ,

de griffier,

de voorzitter,